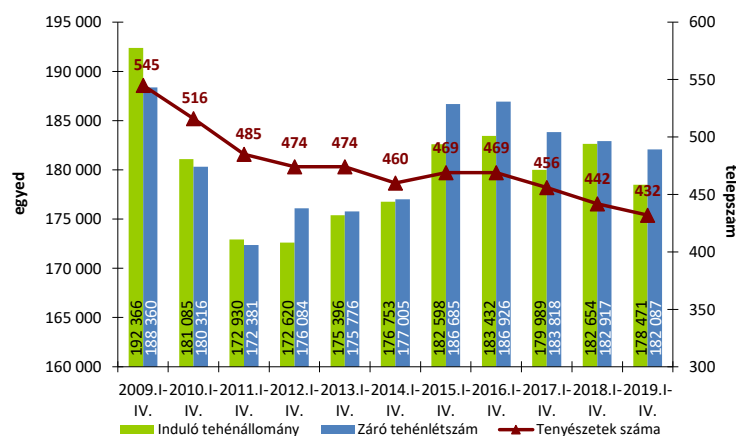
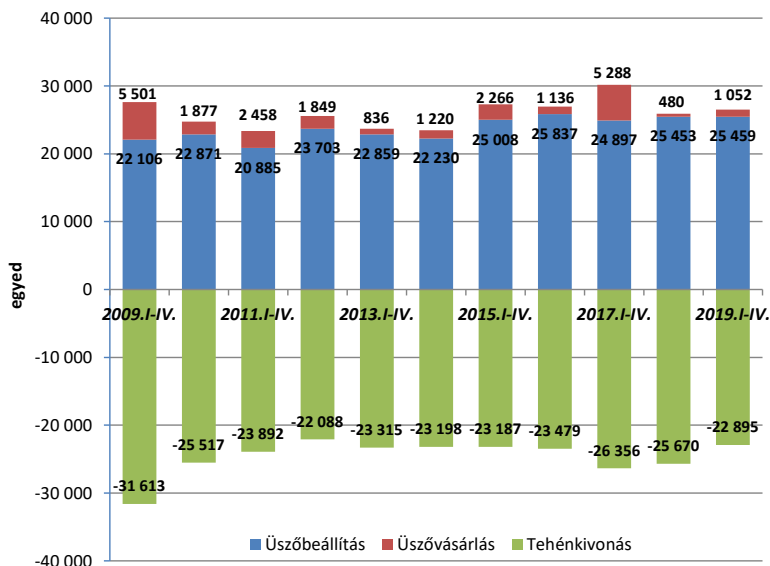

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

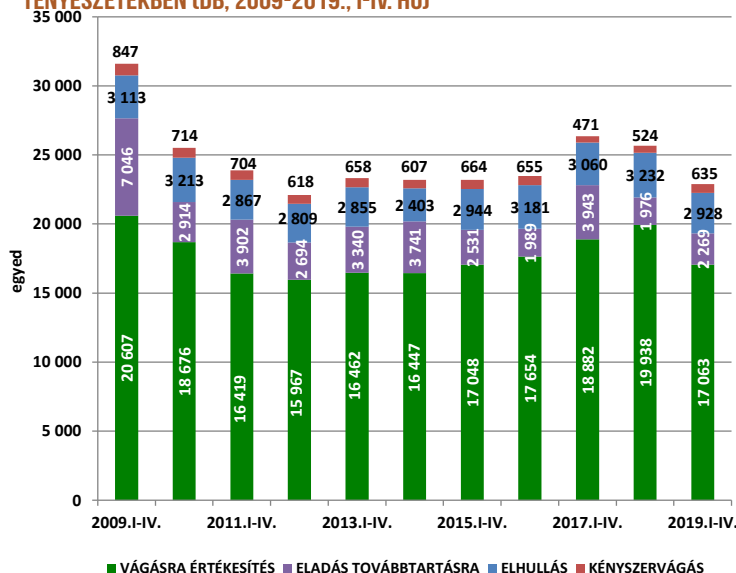
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2009-2019. I-IV. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2009-2019., I-IV. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2009-2019., I-IV. HÓ)

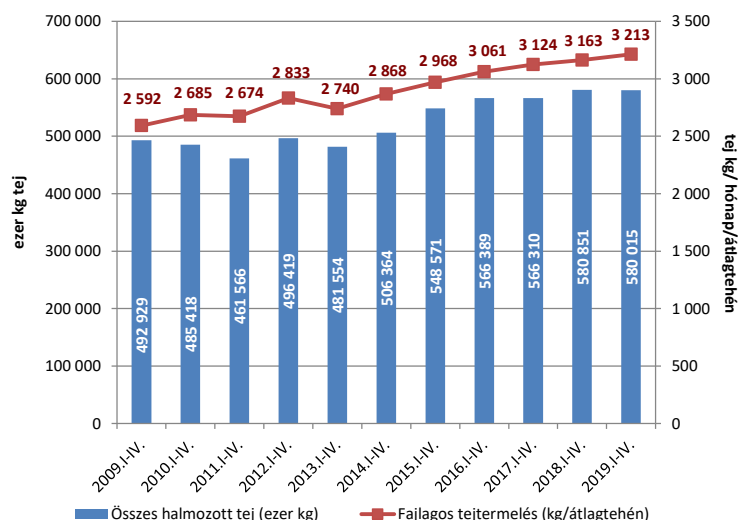

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehének száma 2019 áprilisában kettővel (-0,46%) csökkent az előző hónaphoz képest, és 10-zel kevesebb (-2,3%), mint tavaly áprilisban. 2019. április végén 830-cal kevesebb (-0,5%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 20,7%-kal (-113) kisebbedett, de 2009 áprilisa óta a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 6,3 ezer egyeddel (-3,3%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 346-ról 421-re nőtt.

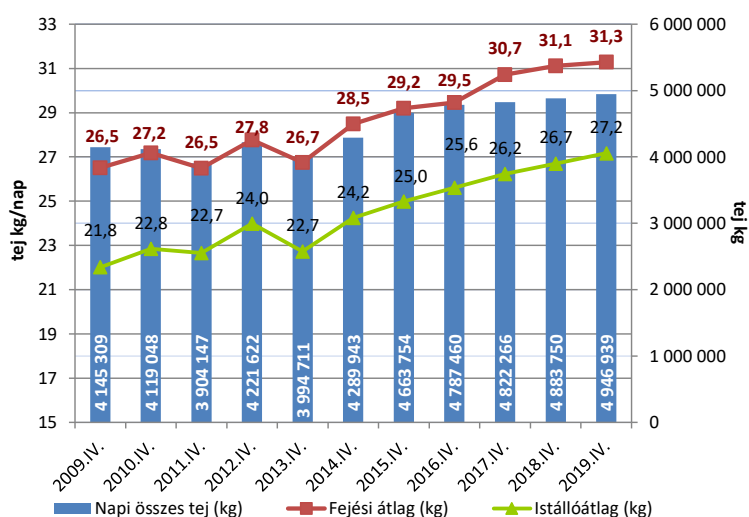
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2018-ról 2019-re – egy év alatt – jelentősen csökkent (-4.608 tehen; -2,5%), de az állomány 2019 első négy hónapjában jelentősen bővült (+3.616 egyed; +2,0%). Ennek elsődleges oka, hogy 2019 első négy havában a tehénkivonások száma jelentősen csökkent (-2.775 egyed; -10,8%) a tavalyi év hasonló időszakához képest, de az üszövételek száma is megduplázódott (+572 egyed, +119,2%) és – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszöbeállítások száma pedig stagnált (+6 egyed; 0,0%). Így összességében az állománypótlás mértéke már jelentősen meghaladta a kivonásokat.

2019 első négy hónapjában az állományból kivont tehének 74,5%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehének száma 17.063 volt), ami az átlagnál picit magasabb aránynak számít. A tehénkivonások 2,8%-áért (635 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami átlagos arány a vizsgált időszakban. A kivont tehének 12,8%-a (2.928 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya alacsony volt (9,9%, 2.269 egyed). 2019 első négy havában az induló tehénállomány 9,6%-át selejtezték, 0,4%-át kényszervágták, 1,6%-a elhullott, 1,3%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehének 12,8%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest alacsony aránynak tekinthető.

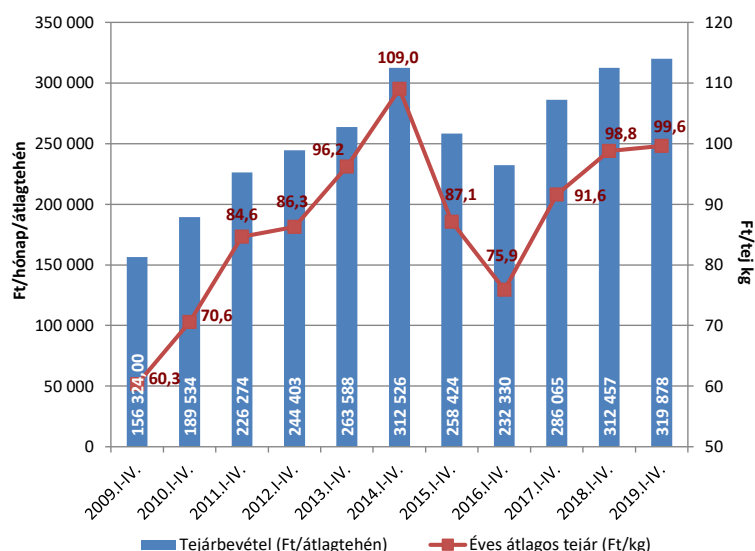
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2009-2019. I-IV. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (2009-2019. IV. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (2009-2019. I-IV. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2019 első négy havában 0,836 millió kg-mal (-0,14%) csökkent 2018 első négy havához képest, valamivel több mint 580 millió kg volt, aminek oka a tehenállomány zsugorodása volt, mert az első négy havi fajlagos tejtermelés 3.213 kg-ra nőtt (+50 kg; +1,6%). 2009 és 2019 első négy hónapját vizsgálva a fajlagos tejtermelés növekedése 24,0%-os (!) volt (+621 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben, 87 millió kg-mal (+17,7%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe csökkenése miatt.

2019 áprilisában a napi összes tejtermelés a tavalyi év áprilisi termeléséhez viszonyítva enyhén nőtt (+63,2 ezer kg, +1,3%). 2018. április havához képest mind az istállóátlag (+0,47 kg, +1,8%), mind a fejési átlag nőtt (+0,16 kg, +0,5%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 801,6 ezer kg-mal nőtt (+19,3%), a fejési és istállóátlag 4,77, ill. 5,16 kg-mal lett több (+18,0%, ill. +23,4%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és összességében további növekedésre számíthatunk.

A tehenenkénti tejárbevétel 2019 első négy hónapjában 319,9 ezer Ft volt átlagosan, 2,4%-kal nőtt 2018 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb első négy havi tejárbevételének felel meg, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés növekedése volt 2018 első négy hónapjához képest (a tejár gyakorlatilag stagnált). 2009 hasonló időszakához képest a tejárbevétel több mint megkétszereződött, összesen 104,6%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 24,0%-os és a tej árának 65,1%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2018 szeptemberétől emelkedésnek indult, és elérve a 100 Ft/literes szintet az elmúlt 4 hónapban gyakorlatilag stagnált. A nyerstej kiviteli ára átmeneti emelkedés után 95 Ft/l alá esett, és ismét kevesebb, mint a beföldi felvásárlási ár. Az EU tejfelvásárlási árai gyakorlatilag stagnálnak, és a nyerstej uniós ára a következő hónapokban várhatóan stabil marad. A globális tejtermékek tőzsdei árai esetében egyetlen termékkategóriában sem figyelhető meg jelentős elmozdulás.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem